

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 365/2017
23.05.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Радмиле Драгичевић-Дичић, Маје Ковачевић-Томић, Соње Павловић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Јеленом Петковић-Милојковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ у вези члана 22. КЗ СРЈ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирослава Тодоровића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К 130/14 од 30.05.2016. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 1162/16 од 22.12.2016. године, у седници већа одржаној дана 23.05.2017. године, једногласно је, донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирослава Тодоровића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К 130/14 од 30.05.2016. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 1162/16 од 22.12.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К 130/14 од 30.05.2016. године, окривљени Раде Радојевић оглашен је кривим због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ за које је осуђен на казну затвора у трајању од три године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 30.05.2002. до 11.10.2002. године, као и време проведено на издржавању казне у КПЗ у Нишу по пресуди Војног суда у Нишу К 258/02 од 11.02.2002. године преиначена у погледу одлуке о казни пресудом Врховног војног суда К 45/03 од 22.05.2003. године у периоду од 17.02.2005. до 10.02.2006. године, док су окривљени АА и ББ оглашени кривим због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези члана 22. КЗ СРЈ, за које су осуђени на казне затвора у трајању од по две године у коју им се урачунава време проведено у притвору и то: окривљеном АА у периоду од 27.05. до 30.07.2002. године, а окривљеном ББ у периоду од 29.04. до 30.07.2002. године, као и време проведено на издржавању казне у КПЗ у Сремској Митровици по пресуди Војног суда у Нишу К 258/02 од 11.10.2002. године која је преиначена у погледу одлуке о казни пресудом Врховног војног суда К 45/03 од 22.05.2003. године у периоду од 02.04.2004. до 13.12.2006. године. Том пресудом

окривљени Раде Радојевић, АА и ББ обавезани су да у корист буџетских средстава суда на име трошкова кривичног поступка плате износе и то: окривљени Раде Радојевић износ од 14.968,00 динара, окривљени АА износ од 54.606,00 динара, а окривљени ББ износ од 31.756,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а такође су обавезани да у корист буџетских средстава суда на име паушала плате износе од по 10.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, док су оштећени ВВ и ГГ упућени на парнични поступак ради остваривања имовинскоправног захтева.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 1162/16 од 22.12.2016. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Нишу и бранилаца окривљених Радета Радојевића, АА и ББ и пресуда Вишег суда у Нишу К 130/14 од 30.05.2016. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Мирослав Тодоровић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ОЗКП и из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи тако што ће овог окривљеног применом одредбе члана 423. тач. 1) и 2) ЗКП ослободити од оптужбе, односно да исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости у смислу одредбе члана 488. став 1. ЗКП доставио Републичком јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је одржао седницу већа сходно одредби члана 490. ЗКП, о којој, у смислу одредбе члана 488. став 2. ЗКП није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа, Врховни касациони суд је размотрио списе предмета, са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирослава Тодоровића је неоснован.

Побијајући правноснажне пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости указује да се на исказима сведока ВВ, ДД и ГГ пресуда не може заснивати, обзиром да су исти саслушавани пред судијом за претходни поступак Окружног суда у Призрену без позивања и присуства овлашћеног Војног тужиоца и браниоца окривљеног, да нису били упозорени на дужност казивања истине, а да овај суд у време саслушања наведених сведока није функционисао у оквиру законодавног и правосудног система тадашње Савезне Републике Југославије и Републике Србије, што, по ставу браниоца, произилази из околности да се из приложених фотокопија о саслушању ових сведока не види по ком закону је исто обављено.

Изнете наводе захтева Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Наиме, по оцени Врховног касационог суда записници о саслушању сведока ВВ, ДД и ГГ прибављени су на легалан начин званичним путем од стране овлашћених органа – Министарства правде Републике Србије на основу замолнице Окружног суда у Нишу К 200/06 од 03.10.2007. године, а од Одељења за правосуђе УНМИК-а, а приликом саслушања ових сведока Окружни суд у Призрену поступао је по закљученом Заједничком документу о сарадњи Савезне Републике Југославије и УНМИК-а од новембра месеца 2001. године заснованој на Резулицији Савета безбедности Уједињених нација 1244, а којим документом је обухваћена и сарадња локалног, међународног и српског и југословенског судства.

Осим тога, по налажењу овог суда, околност да бранилац окривљеног и јавни тужилац саслушањима наведених сведока нису присуствовали, без утицаја је на законитост истих, обзиром да је саслушање означених сведока обављено замолним путем због чега присуство јавног тужиоца и браниоца није било обавезно.

Поред тога, по оцени Врховног касационог суда, а супротно наводу из захтева браниоца окривљеног, сведок ДД претходно је опоменут да је дужан да говори истину, а околност да сведоци ВВ и ГГ о овој обавези нису били упозорени записнике о њиховом саслушању не чини незаконитим, будући да су свим сведоцима записници на глас прочитани, да су исти изјавили да их разумеју и да их признају за своје и ове записнике су без примедби потписали.

Следствено изнетом, а имајући при том у виду да се ови сведоци у својим исказима нису изјашњавали о околностима везаним за лишење живота лица ЂЂ и ЕЕ, већ о околностима везаним за нестанак ових лица, по оцени Врховног касационог суда, на записнику о саслушању сведока ВВ сачињеног дана 21.08.2008. године пред судијом за претходни поступак Окружног суда у Призрену, записника о саслушању сведока ДД сачињеном дана 25.08.2008. године пред судијом за претходни поступак Окружног суда у Призрену и записнику о саслушању сведока ГГ сачињеног дана 21.08.2008. године пред истражним судијом Окружног суда у Призрену сви под бројем LAGJ. br. 2/2008-20 пресуда се може заснивати.

Надаље, побијајући правноснажне пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног указује да су записници о саслушању сведока ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК и ЛЛ на главном претресу прочитани без дозволе ванрасправног већа, дакле супротно одредби члана 406. ЗКП, иако је бранилац окривљеног захтевао да се ови сведоци непосредно саслушају, при чему је изостала оцена доказа сведока ЖЖ, ЗЗ и ИИ.

И ове наводе захтева Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Наиме, искази ових сведока сами по себи прибављени су у свему у складу са одредбом члана 16. ЗКП и на истима се пресуда може заснивати, а бранилац изнетим наводима заправо указује на околност да су ови докази на главном претресу изведени на незаконит начин супротно члану 406. став 1. ЗКП што не представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, чиме заправо указује да

је извођењем доказа на овај начин повређен принцип контрадикторности и непосредности поступка.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости правноснажне пресуде побија због повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП на штету окривљеног наводима да у изреци правноснажне пресуде није описано стање урачунљивости окривљеног АА као и облик његове кривице.

Изнете наводе захтева Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Наиме, одредбом члана 8. став 1. КЗ СРЈ ("Службени лист СФРЈ" 44/76-1329, ... 51/01) који је примењен на радње окривљеног обзиром да је исти оглашен кривим због кривичног дела из члана 142. став 1. КЗ СРЈ у вези члана 22. КЗ СРЈ ("Службени лист СФРЈ" 44/76-1329, ... 51/01), а којом је прописан појам кривичног дела одређено је да је кривично дело друштвено опасно дело које је законом одређено као кривично дело и чија су обележја одређена законом.

Одредбом члана 11. став 1. КЗ СРЈ ("Службени лист СФРЈ" 44/76-1329, ... 51/01) прописано је да је кривично одговоран учинилац који је урачунљив и који је кривично дело учинио са умишљајем или из нехата.

Следствено цитираним законским одредбама општи појам кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим не обухвата кривичну одговорност као један од конститутивних елемената општег појма кривичног дела.

Сходно наведеном, по оцени Врховног касационог суда у изреци правноснажне пресуде описана су сва законска обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ у вези члана 22. КЗ СРЈ, док је суд у образложењу пресуде дао разлоге о стању урачунљивости и облику кривичне одговорности окривљеног АА, због чега Врховни касациони суд неоснованим оцењује навод из захтева браниоца овог окривљеног да су побијане правноснажне пресуде донете уз повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву наводи да је окривљени оглашен кривим да је критичном приликом поступао супротно одредбама Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата и њеног допунског протокола од 12.08.1949. године као и другог допунског протокола, који бланкетни пропис није могао бити примењен у конкретном случају, указивањем да браћа ... нису били цивили, обзиром да су оправдано привођени и осумњичени због непријатељстава према Војсци Савезне Републике Југославије и полицијских снага Републике Србије као сарадници "ОВК" и "УЧК". Даље је навео да изведени докази не пружају основ за закључак да је окривљени АА починио кривично дело у питању на начин представљен изреком правноснажне пресуде обзиром да је исти оглашен кривим да је почетком априла месеца 1999. године заједно са окривљеним ББ усмртио албанце ЂЂ и ЕЕ путем ка Призрену код путничког возила марке "... на 4 километра од места где је била лоцирана војска и полицијска команда Србије и Југославије и то тако што су из аутоматских пушака лишили живота и

спалили њихове лешеве заједно са коферима, личним стварима и личним документима, због чега остаје нејасно како су сведоку ГГ враћени посмртни остаци оца ЂЂ (део лобање и део кичменог стуба) заједно са спаљеним стварима и личним документима, а који посмртни остаци су пронађени поред локалног гробља неколико километара од места догађаја и то тек дана 18.04.2003. године, дакле, скоро четири године после његовог наводног лишења слободе, а његовог брата ЕЕ још доцније, посебно имајући у виду чињеницу да су јединице војске и полиције Југославије и Србије напустиле место догађаја такорећи одмах после недоказаног лишења живота браће ЕЕ и ЂЂ. Потом је навео да је пријава међународном Црвеном крсту о нестанку браће ... који документ је противречан извештајима надлежних тела Владе Републике Србије, а пре свега Комисије за нестала лица у којима дословно пише да нигде и никада није евидентиран догађај о ликвидацији браће ..., те да се правноснажна пресуда заснива на наводном признању окривљеног АА да је извршио убиство једног од браће ... које је дато пред сада непостојећим војним правосудним органима, а које је непотпуно, противречно и супротно другим изведеним доказима.

По налажењу Врховног касационог суда изнетим наводима захтева оспорава се чињенично стање утврђено првостепеном, а потврђено другостепеном пресудом у погледу учешћа окривљеног АА у извршењу кривичног дела у питању.

Како погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање не представља законске разлоге у оквиру повреда таксативно набројаних у члану 485. став 4. ЗКП због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном, преко браниоца, то се Врховни касациони суд у ове наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, није упуштао.

Руковођен изнетим разлозима, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 491. став 1. тачка 1) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Јелена Петковић-Милојковић,с.р.

Председник већа-судија
Зоран Таталовић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић